

51/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet a doktori képzésről és a doktori fokozatszerzésről

A Kormány a felsőoktatásról szóló, többször módosított, 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 30. §-ának (1)-(3) bekezdésében, 31. §-ának (2) bekezdésében, 35/A. §-ában és a 72. §-ának e) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

I. Fejezet

A rendelet hatálya

1. § (1) E rendelet hatálya - a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 27., 81., 91., 92., 93., 94., 120. §-aiban, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény módosításáról szóló 2000. évi XCVII. törvény 23. §-ában foglaltakra figyelemmel - a doktori képzésben és a doktori fokozatszerzési eljárásban részt vevő, illetve közreműködő doktorandusz hallgatókra, oktatókra és a doktori iskolákra terjed ki.

(2) A Belügyminisztérium, a Honvédelmi Minisztérium, a honvédelmi és a belügyi ágazat doktori képzésre jelentkező, doktori képzésben részt vevő, illetve doktori fokozatszerzési eljárás alatt álló, külön jogszabályban meghatározott hivatásos állományú tagjaira e rendelet rendelkezéseit a honvédelmi és belügyi ágazat hivatásos állományú tagjai doktori képzésben történő részvételének egyes szabályaira vonatkozó külön jogszabályban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) E rendelet 9. § (2)-(5) bekezdéseinek hatálya az állami felsőoktatási intézményekre és a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvényben meghatározott kárpótlásban érdekelt egyházak jogi személyei által létesített egyházi felsőoktatási intézmények doktorandusz hallgatóira terjed ki.

Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

1. doktorandusz: a doktori (PhD) (a továbbiakban: doktori), illetve mester- (DLA) (a továbbiakban: mester) képzésben részt vevő hallgató, akit a felsőoktatásra vonatkozó jogszabályokban meghatározott jogok illetnek meg és kötelezettségek terhelnek;

2. doktorandusz-hallgatói jogviszony: a doktorandusz hallgató és a felsőoktatási intézmény között fennálló jogviszony, amelynek tartalmát a doktorandusz hallgatónak és az intézménynek a felsőoktatásra vonatkozó jogszabályokban meghatározott jogai, illetve kötelezettségei alkotják. A hallgatói jogviszonyt doktori képzésre jogosult felsőoktatási intézmény (a továbbiakban: egyetem) - az Ftv. 29., 30. §-aira figyelemmel - diákigazolvány kiadásával, illetve érvényesítésével igazolja;

3. állami doktori ösztöndíj: a szervezett doktori képzésben, nappali tagozaton

részt vevő magyar állampolgárságú doktorandusz hallgatók, illetve jogszabály vagy nemzetközi megállapodás alapján a magyar állampolgárságú hallgatókkal azonos elbírálás alá eső külföldi hallgatók részére nyújtható pénzübeli támogatás;

4. doktorjelölt (mesterjelölt): a doktori tanulmányait befejezett személy, aki a doktori (mester) fokozat megszerzésére irányuló eljárás alatt áll. A doktorjelölt nem doktorandusz, nem áll hallgatói jogviszonyban;

5. akkreditált doktori program: a doktori képzés alapját képező, az akkreditációs eljárás során vizsgált szakmai program, a doktori iskolák létrehozását megelőzően. Az akkreditált doktori programok alapján folytatott képzésre doktorandusz hallgatót utolsó alkalommal a 2000/2001-es tanévre lehetett felvenni, és a képzés 2003. december 31-ig folytatható;

6. doktori képzés: egyetem által végzett, doktoranduszhallgatói jogviszonyt eredményező, három év (36 hónap) tanulmányi időtartamú posztgraduális szintű képzés, amely a doktori fokozat elnyerésére készít fel. A doktori képzés rendszeres tanulmányi, kutatási és beszámolási tevékenység, amely magában foglalja az egyetem doktori szabályzatában előírt kötelezettségek teljesítését, így a doktori szigorlat kivételével a doktori vizsgák eredményes letételét is;

7. mesterképzés: a művészeti egyetemek, illetve művészeti karok, az egyetemek művészeti szakjai, valamint a mesterfokozattal záruló képzést is folytató egyetemek által doktorandusz-hallgatói jogviszony keretében folytatott, legalább kétéves időtartamú posztgraduális szintű képzés, amely szakonként megállapított követelményekhez igazodó egyéni munkaprogramok alapján folyik;

8. doktori téma: olyan kutatási terület, amely alkalmas arra, hogy kidolgozása folyamatában a doktorandusz - a témavezető irányításával - elsajátítsa a tudományos módszerek alkalmazását, értékelhető tudományos eredményhez jusson, és erről tudományos közlemények, tudományos előadások, majd doktori értekezés (alkotás, munka) formájában bizonyosságot tegyen;

9. tanulmányi pont (kredit) a doktori képzésben: a doktorandusz-hallgatói kötelezettségek teljesítésére irányuló tanulmányi, kutatói - és amennyiben a doktorandusz oktatói feladatokat is vállal, oktatói - munka mértékegysége;

10. doktori fokozatszerzési eljárás: a doktori fokozat megszerzésére irányuló, tartalmilag a doktori képzésre alapozó, de attól jogilag és eljárás tekintetében független cselekménysorozat;

11. doktori szigorlat: a doktori fokozat megszerzésére irányuló eljárás része, a doktori eljárásban részt vevő személy tudományágában szerzett ismereteinek összefoglaló, áttekintő jellegű számonkérési formája. Minősítéséről (például: "rite", "cum laude", "summa cum laude", pontozás) a hagyományok figyelembevételével a doktori szabályzat rendelkezik;

12. doktori értekezés: a doktorjelölt által készített írásmű, alkotás vagy munka, amellyel a doktorjelölt - a doktori fokozatszerzési eljárás során - bizonyítja, hogy a fokozat követelményeihez mért tudományos feladat önálló megoldására képes;

13. doktori fokozat: a doktori tanács által odaítélhető fokozat, mely megszerzésének feltételeit - az Ftv. keretein belül - az egyetem a doktori

szabályzatában állapítja meg. A doktori fokozat egyetemi szervezett képzésben való részvétel, illetve egyéni felkészülés alapján - doktori fokozatszerzési eljárás keretében - szerezhető meg;

14. mesterfokozat: a mesterképzésben résztvevő részére, a doktori tanács vagy a mesterterület által odaítélhető fokozat, melynek megszerzése szakonként megállapított követelményekhez igazodó egyéni munkaprogramok alapján történik;

15. doktori tézisek: a tudományos nyilvánosság számára készülő, összefoglaló jellegű mű, amely a doktorjelölt azon tudományos eredményeit mutatja be, amelyek alapján a fokozatszerzési eljárás során tanúbizonyosságát adja annak, hogy felkészült a tudományos fokozat megszerzésére. A tézisek magyar és angol (esetleg más, az adott tudományág sajátosságainak megfelelő) nyelven készülnek. A tézisek nyilvántartásáról, illetve nyilvánosságra hozataláról az egyetem és az Oktatási Minisztérium gondoskodik;

16. doktori szabályzat: a felsőoktatási intézmény szervezetéről és működéséről rendelkező szabályzatnak a része, amely többek között tartalmazza a doktori fokozat megszerzésének feltételeit, a doktori képzés és a fokozat odaítélésének és a doktori iskolák működésének részletes szabályait (a továbbiakban: Szabályzat);

17. doktori tanács: a doktori képzés szervezésére és a fokozat odaítélésére az egyetemi tanács által létrehozott testület, amely a doktori képzés tekintetében döntéshozatali jogosultsággal rendelkezik, különösen a képzés programjának jóváhagyása és a képzésre felvétel, valamint a fokozat odaítélése tekintetében. Jogszabályban megállapított feltételek teljesülése esetén elláthatja a habilitációs bizottság feladatait is;

18. mestertestület: a mesterképzés szervezésére és a mesterfokozat odaítélésére, az intézményi tanács által létrehozott testület. Jogosultsága a mesterképzés területén azonos a doktori tanácséval. Szavazati jogú tagjai csak mesterfokozattal, vagy az Ftv. 123. § (8) bekezdésében meghatározottak szerint azzal egyenértékűnek tekinthető művészeti díjjal vagy tudományos fokozattal rendelkező személyek lehetnek. A mesterfokozattal rendelkező személyek habilitációs eljárásában akkor láthatja el a habilitációs bizottság feladatait, ha az intézményi tagjai habilitált mesterek;

19. a doktori iskola tanácsa: a doktori iskola vezetőjének munkáját segítő, rendszeresen ülésező testület, amit a doktori iskola alapító tagjai választanak, és tagjait az egyetem doktori tanácsa bízza meg és menti fel;

20. egyetemi doktorandusz nyilvántartás: a doktori képzésbe felvételt nyert és az abban részt vevő doktorandusz hallgatókról, a doktori tanács által vezetett nyilvántartás;

21. egyetemi doktori nyilvántartás: az egyetemen doktori és mesterfokozatot szerzett személyekről és a fokozat adatairól vezetett egyetemi nyilvántartás;

22. országos doktori nyilvántartás: az egyetemek adatszolgáltatása alapján, a Magyar Akkreditációs Bizottság (a továbbiakban: MAB) által vezetett nyilvántartás, a doktori és a mesterfokozatot szerzett személyekről és a fokozat adatairól;

23. nappali tagozatos képzés: olyan képzés, ahol a külön jogszabályban

meghatározott tanórák (kontaktórák) az összes hallgatói tanulmányi munkaidő legalább egytizenötöd részét teszik ki;

24. esti tagozatos képzés: olyan képzés, ahol a külön jogszabályban meghatározott tanórák (kontaktórák) a nappali tagozatos képzésben meghatározottak legfeljebb kétharmadát teszik ki;

25. levelező tagozatos képzés: olyan képzés, ahol a külön jogszabályban meghatározott tanórák (kontaktórák) a nappali tagozatos képzésben meghatározottak legfeljebb egyharmadát teszik ki;

26. külföldi részképzés: a doktori képzés része, amelyben a doktorandusz a doktori témájához kapcsolódó - a témavezető által jóváhagyott - olyan munkaprogram alapján vehet részt, amely biztosítja az adott tanulmányi időszak érvényességét az egyetem doktori képzési programjában. A külföldi részképzések munkaprogramjának elfogadásáról a doktori iskola tanácsa, ennek hiányában a doktori tanács jogosult dönteni.

II. Fejezet

A doktori képzésben résztvevők jogai és kötelezettségei

A doktoranduszok részére nyújtható támogatások

3. § (1) A doktoranduszok részére - az Ftv. 30. §-ának (1)-(3) bekezdéseiben foglaltakra figyelemmel -

- a) az Ftv. 9/A. §-ban meghatározott feltételekkel hallgatói előirányzatként biztosított támogatás,
- b) valamint a központi költségvetésen kívüli források felhasználásával nyújtott egyéb támogatás adható.

(2) Azok a doktoranduszok, akik az Ftv. 83. §-ának (3) bekezdése alapján vesznek részt a doktori képzésben, képzésük szerint választhatóan, alapképzésben részt vevő hallgatóként vagy doktorandusz hallgatóként részesülhetnek ösztöndíjban.

4. § (1) Állami doktori ösztöndíjat kaphatnak:

- a) az egyetemek szervezett doktori képzésében részt vevő, nappali tagozatos magyar állampolgárságú doktoranduszai;
- b) jogszabály vagy nemzetközi megállapodás alapján, a magyar állampolgárságú doktoranduszokkal azonos elbírálás alá eső külföldi doktoranduszok.

(2) Más források terhére ösztöndíjat kaphatnak - az egyetem Szabályzatában rögzített feltételek alapján - az a)-b) pontban fel nem sorolt, szervezett képzésben részt vevő doktoranduszok is.

(3) Teljes munkaidőben végzett munkaviszonyból származó jövedelemmel rendelkező doktorandusz állami ösztöndíjban nem részesülhet.

5. § (1) Az egyetem által folyósított állami doktori ösztöndíj havi összege a garantált havi egyetemi tanári illetmény 22%-a.

(2) Az egyetem által folyósított állami doktori ösztöndíj folyósításának időtartama három év (36 hónap).

(3) Az egyetemnek a havonta folyósítandó juttatások kifizetéséről legkésőbb

az adott hónap 10. napjáig intézkednie kell.

6. § (1) Tankönyv- és jegyzettámogatásban részesülnek az állami felsőoktatási intézményekben állami doktori ösztöndíjban részesülő doktori vagy mesterképzésben részt vevő doktoranduszok, valamint az erre adott megbízás alapján, nem állami felsőoktatási intézményekben államilag finanszírozott doktori vagy mesterképzésben részt vevő doktoranduszok.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tankönyv- és jegyzettámogatás a doktoranduszok tankönyv- és jegyzetvásárlásának közvetlen támogatására szolgál.

(3) A tankönyv- és jegyzettámogatásnak az (1) bekezdésben meghatározott körre vonatkozó felosztásáról és az egyéni doktori témával összefüggő felhasználásának ellenőrzéséről a Szabályzat rendelkezik.

7. § (1) Az állami doktori ösztöndíjban részesülő doktorandusz - ösztöndíja folyósításának időszakában - az egyetemi szabályzat keretein belül jogosult az egyetem rendelkezésére álló (saját tulajdonú vagy bérelt) kollégiumi (diákotthoni) férőhelyek igénybevételeire.

(2) Azok a doktoranduszok, akik kollégiumi (diákotthoni) elhelyezésre jogosultak lennének, de - férőhely hiányában - ebben nem részesülhetnek, havonta folyósítandó lakhatási támogatásban részesíthetők a Szabályzatban foglaltak szerint.

A doktoranduszok által fizetendő díjak és térítések

8. § (1) A doktori képzésben részt vevő, állami ösztöndíjban részesülő doktoranduszok tandíjat fizetnek. A tandíj havi összege nem haladhatja meg az éves költségvetési törvényben meghatározott nappali tagozatos doktorandusz hallgatói normatíva éves támogatási összegének 1%-át.

(2) Az állami ösztöndíjban nem részesülő doktoranduszok költségtérítést fizetnek.

(3) A tandíj mértékét, a költségtérítés összegét, a részleges vagy teljes mentesség eseteit, a fizetendő díjak és térítések összegét a Szabályzat állapítja meg, és azokat az egyetem a doktori képzésre való felvétel feltételeivel együtt hozza nyilvánosságra.

(4) A második, illetve a további évfolyamokon - beleértve a 36 hónapos képzési időt meghaladó legfeljebb két félév időtartamot - a költségtérítési díj legfeljebb az előző tanévben megállapított díjnak a Központi Statisztikai Hivatal által az előző évre vonatkozóan közzétett fogyasztói árindex mértékével növelt összege lehet. A költségtérítési díj összegét a megelőző tanév május 31. napjáig az intézményben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.

9. § (1) A Szabályzatban rendelkezni kell a tandíjmentesség, a tandíjkedvezmény és a költségtérítési kedvezmény igénybevételeinek és odaítélésének módjáról és időtartamáról.

(2) Tandíjmentességben részesül:

a) állami ösztöndíjban részesülő, első doktori képzésben résztvevő a képzés első négy tanulmányi félévében, amennyiben a 15. § szerinti oktatási tevékenységet folytat legalább heti 4 órában;

b) állami ösztöndíjban részesülő doktorandusz a képzés harmadik évében.

(3) Nem fizet tandíjat, illetve költségtérítést a tandíj-, illetve költségtérítés fizetésre kötelezett hallgatók közül az adott félév első napján terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesülő doktorandusz a segély, illetve a támogatás folyósításának időtartama alatt, összesen az Ftv. 85. § (7) bekezdésében meghatározott időtartamon keresztül, amennyiben azt az adott félévre történő beíratkozástól számított 45 napon belül a hallgató az intézménynek bejelenti.

(4) Az intézmény a (3) bekezdésben meghatározott hallgatók képzésének fedezetéül szolgáló összeget tételes jelentés alapján, az Oktatási Minisztériumtól legkésőbb a jelentéstől számított 90 napon belül megkapja.

(5) A támogatás összege azonos a (3) bekezdésben meghatározott hallgatótól be nem szedett tandíj, illetőleg költségtérítés összegével, de legfeljebb az e rendelet mellékletében meghatározott képzési normatíva összege lehet.

(6) Nem fizet tandíjat, illetve költségtérítést az a doktorandusz, akinek tandíjmentességéről, költségtérítés alóli mentességéről jogszabály, nemzetközi megállapodás vagy a Szabályzat rendelkezik.

(7) A tandíj- és költségtérítés fizetésének módját a Szabályzat határozza meg. A Szabályzat rendelkezik a tandíj és költségtérítés egyetemi felhasználási rendjéről.

10. § (1) A kollégiumi (diákotthoni) férőhely igénybevétele esetén a doktorandusz térítési díjat fizet.

(2) A kollégiumi (diákotthoni) térítési díj összegét tanévenként az intézmény tanácsa állapítja meg.

(3) A kollégiumi (diákotthoni) térítési díj összege - figyelembe véve a kollégiumok (diákotthonok) eltérő szolgáltatásait - kollégiumonként (diákotthononként) férőhelyenként eltérő lehet, de havi összege nem haladhatja meg az éves költségvetési törvényben meghatározott nappali tagozatos doktori hallgatók éves normatív támogatási összegének 1,5%-át.

11. § A doktori fokozatszerzés eljárási és tiszteletdíjait a Szabályzat határozza meg úgy, hogy a fizetendő összeg nem haladhatja meg az eljárás kezdetekor folyó tanévben érvényben lévő havi állami doktori ösztöndíj háromszorosát. A doktori fokozatszerzés adott évre megállapított eljárási és tiszteletdíjait az egyetem a doktori képzésre való felvétel feltételeivel együtt hozza nyilvánosságra.

12. § A doktoranduszok, a Szabályzatban rögzített kötelezettség elmulasztása vagy késedelmes teljesítése esetén - a Szabályzat szerint - díjakat fizetnek. A díjak mértéke esetenként nem lehet nagyobb az éves költségvetési törvényben meghatározott nappali tagozatos doktori hallgatók éves normatív támogatási összegének 1%-ánál.

13. § Az egyetemeken külön jogszabályban, valamint e rendeletben szabályozott díjakon felül egyéb szolgáltatásokért, amelyek nem kapcsolódnak a doktori képzés követelményeinek teljesítéséhez - a hallgatói önkormányzat doktorandusz képviselője véleményének figyelembevételével - a Szabályzat más díjakat is megállapíthat.

14. § A díjak és térítések téves megállapítása miatt a doktorandusz (volt

doktorandusz) - a közléstől számított 15 munkanapon belül - fellebbezéssel élhet a doktori tanács elnökéhez. A fellebbezést a kézhezvételtől számított 8 napon belül el kell bírálni. A határozattal szemben a doktorandusz - a közléstől számított 15 munkanapon belül - a rektorhoz fordulhat jogorvoslatért. A rektor a doktori tanács elnökének határozatát helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti.

15. § (1) Az a doktorandusz, aki a tandíj- vagy költségtérítés-fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, és az egyetemtől a Szabályzatban megállapítottak szerint fizetési haladékot nem kap, a következő tanulmányi félévre nem iratkozhat be.

(2) Az (1) bekezdés alapján hozott intézményi döntés ellen a doktorandusz jogorvoslattal élhet, a 14. § rendelkezései szerint.

A doktoranduszok oktatási tevékenysége

16. § (1) Az oktatói feladatok ellátása nem képezheti a doktorandusz Szabályzatban meghatározott tanulmányi kötelezettségei részét, a doktori képzésben részt vevő hallgató azonban oktatói feladatokat vállalhat. A doktorandusz által ellátott oktatási tevékenységért tanulmányi pont (kredit) adható. E tevékenységből a - képzés követelményeinek teljesítéséhez szükséges - tanulmányi pontok (kreditek) legfeljebb egynegyede szerezhető meg.

(2) Az oktatói tevékenység tartalmát, jellegét és időtartamát a Szabályzatban meghatározottak szerint szerződésben kell rögzíteni. A Szabályzatban rendelkezni kell a vállalt feladatok teljesítésének igazolásáról.

(3) Az egyetem az állami doktori ösztöndíjban részesülő doktoranduszt az első két évben heti négy óra oktatási tevékenységért díjazásban részesítheti. A heti négy órát meghaladó oktatási tevékenységért az egyetem a doktorandusznak a Szabályzatban meghatározott mértékű, de óránként legalább a havi állami doktori ösztöndíj 2%-ának megfelelő - díjazást köteles fizetni. Az oktatói tevékenységért járó külön díjazást pénzbeli juttatásként kell kifizetni.

(4) A költségtérítéses képzésben részt vevő doktoranduszt minden oktatási tevékenységért a (3) bekezdésben megállapított díjazás illeti meg.

(5) Az egyetemnek az oktatói tevékenységért járó díjazás kifizetéséről legkésőbb a következő hónap 10. napjáig intézkednie kell.

(6) A (3), illetve (4) bekezdés alapján járó díjazást az egyetem az éves képzési előirányzat személyi juttatásai terhére folyósítja. Ennek biztosítására az egyetem a központi költségvetéssel szemben többletigényt nem támaszthat.

III. Fejezet

A doktori képzés szervezeti keretei

Doktori iskola

17. § (1) Doktori és mesterképzés kizárólag - külön jogszabályban meghatározott feltételek alapján - akkreditált doktori iskola keretében folytatható.

(2) Az egyetemeken külön jogszabályban meghatározott tudományáganként (művészeti területenként) - ha jogszabály a multidiszciplináris területen működő doktori iskolák esetében kivételt nem tesz - egy doktori iskola működhet.

(3) A doktori iskola akkreditációjával az egyetem az adott tudományágban jogot szerez habilitációs eljárás lefolytatására és a "dr. habil" cím odaítélésére.

18. § (1) A doktori iskola oktatói azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók, akiket - a doktori iskola vezetőjének javaslatára - a doktori iskola tanácsa alkalmasnak tart a doktori iskola keretében oktatási, kutatási és témavezetői feladatok ellátására.

(2) A doktori téma vezetője az a tudományos fokozattal rendelkező oktató, illetve kutató, akinek témahirdetését a doktori tanács jóváhagyta, és aki - ennek alapján - felelősen irányítja és segíti a témán dolgozó doktoranduszok tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a doktorjelöltek fokozatszerzésre való felkészülését.

19. § A meghirdethető oktatási programokról és a témavezetői megbízásokról a doktori iskola tanácsa, ennek hiányában doktori tanácsa évente dönt, és ezek nyilvánosságra hozataláról az egyetemen szokásos módon gondoskodik.

20. § (1) A doktori iskola létesítésének jóváhagyásáért pályázatot kell benyújtani a MAB-hoz. A doktori tanács által előkészített, az egyetemi tanács által jóváhagyott pályázatot a rektor nyújtja be a MAB-hoz.

(2) A MAB a beérkezett pályázatokat tudományterületenként vagy tudományáganként kidolgozott követelményrendszer alapján bírálja el.

(3) A doktori iskola engedélyezésére, működésének minőség-ellenőrzésére, a működés felfüggesztésére, illetve megszüntetésére vonatkozó részletes szabályokat - a vonatkozó jogszabályokban meghatározott keretek között - a MAB állapítja meg.

(4) A doktori iskola létesítésének és a minőség-ellenőrzésnek a követelményrendszerét, valamint az értékelési eljárás részletes rendjét a MAB - az Oktatási Közlönyben és az Akkreditációs Értesítőben - teszi közzé.

Doktori tanács

21. § (1) A doktori tanács doktori ügyekben hozott döntései ellen jogszabálysértés, a doktori szabályzat megsértése, illetve eljárási hiba esetén jogorvoslatnak van helye. A jogorvoslati eljárás lefolytatása a rektor hatáskörébe tartozik.

(2) Amennyiben az egyetem a doktori képzésben, illetve a doktori fokozat elbírálásában együttműködik más felsőoktatási intézményekkel, tudományos kutatóintézetekkel és kutatóhelyekkel, a doktori tanács munkájában e szervek szakmai képviselői is részt vehetnek. Ennek módjára a doktori szabályzat erre vonatkozó rendelkezései, illetőleg az Ftv. 11. §-ának (1) bekezdése alapján kötött szerződés irányadó.

22. § A doktori tanács feladata, különösen:

a) jóváhagyja a doktori iskolák alapításának kezdeményezését;

b) dönt a doktori képzésbe való felvételről, a felmentésekről, a doktori szigorlat

tárgyairól, a doktori fokozat odaítéléséről, a kitüntetéses doktorra avatási javaslatokról;

c) a Szabályzatban meghatározottak szerint, a doktori iskolák javaslatára kijelöli a doktori felvételi bizottság tagjait, a bírálóbizottság tagjait és a hivatalos bírálókat, létrehozza a szigorlati bizottságot, továbbá jóváhagyja a doktori témavezetők és a doktori iskola oktatóinak személyét;

d) állást foglal a külföldi tudományos fokozat honosításáról;

e) javaslatot tesz az egyetemi tanács részére a doktori képzési normatíva felhasználásáról.

23. § A doktori tanács megalakítására, összetételére, feladataira, hatáskörére és eljárási rendjére vonatkozó szabályokat - az Ftv. és a jelen kormányrendelet rendelkezéseinek keretei között - a Szabályzat tartalmazza.

24. § A mesterképzést folytató egyetemeken a doktori tanács feladatait doktori tanács vagy a mestertestület látja el.

Doktori szabályzat

25. § A Szabályzatot, a doktori tanács javaslata alapján, az egyetemi tanács alkotja.

26. § (1) A doktori iskolák működési szabályzatot alkotnak, amelyet az egyetemi doktori tanács hagy jóvá.

(2) A doktori iskola általános képviselőjét a doktori iskola vezetője látja el. A doktori iskola vezetőjének munkáját a doktori iskola tanácsa segíti.

27. § A Szabályzatban - az Ftv., valamint jelen kormányrendelet keretein belül - rendelkezni kell:

a) a doktori képzés részletes szabályairól,

b) az egyetemi szervezett képzésről, az egyéni felkészülésről,

c) a doktorandusz tanulmányi kötelezettségeiről, a tanulmányok ellenőrzésének módjáról,

d) a doktori képzésben elismerhető tanulmányi pontokról (kreditekről),

e) a tanulmányok lezárásának feltételeiről,

f) a doktori fokozat megszerzésének feltételeiről, a fokozat odaítélésének részletes szabályairól,

g) a tiszteletbeli doktorra (doctor honoris causa) avatás feltételeiről,

h) a doktori tanács összetételéről, feladatairól, hatásköréről, eljárási rendjéről,

i) a doktoranduszok hallgatói támogatása megállapításának elveiről, az odaítélés módjáról és eljárási szabályairól, továbbá a támogatások időtartamáról, jogcíméről, valamint a pénzügyi források és más támogatások felhasználásának ellenőrzési rendszeréről,

j) a doktoranduszok által fizetendő díjakról és térítésekről, mentességekről és kedvezményekről, a díjak befizetésének, kezelésének szabályairól, a díjakból és térítésekből származó bevételek felhasználásának elveiről, valamint a pénzügyi források felhasználásának ellenőrzési rendszeréről,

k) a szünetelő, illetve megszünt hallgatói jogviszonyú személyek támogatásairól, az általuk fizetendő díjakról és térítésekről,

l) a külföldieknek a doktori képzésben való részvételének feltételeiről, figyelemmel az egyéb jogszabályok rendelkezéseire is,

m) a doktori képzés, illetve a doktori fokozat megszerzésére irányuló eljárás

során hozott döntések elleni jogorvoslatokról,
n) az e rendeletben és jogszabályban a Szabályzat hatókörébe utalt egyéb kérdésekről.

IV. Fejezet

A doktori képzés

Felvétel a doktori iskolába

28. § (1) Doktori képzésre a felvételi eljárás alapján lehet felvételt nyerni. A felvételi eljárás megszervezése és lebonyolítása - az e rendeletben meghatározottak szerint - az egyetem feladata. A doktori képzésre való felvételtől az egyetem doktori tanácsa dönt, és döntéséről a jelentkezőt 8 napon belül írásban értesíti.

(2) Doktori képzésre egyetemi oklevéllel vagy azzal egyenértékű oklevéllel és legalább egy, államilag elismert középfokú "C" típusú nyelvvizsgával rendelkező pályázók jelentkezhetnek.

(3) A doktori tanács a felvételt, a doktori iskola javaslata alapján, a (2) bekezdésben meghatározott feltételeken túl, további követelményhez kötheti.

(4) A felvétel részletes szabályait a Szabályzatban kell meghatározni.

(5) Az államilag finanszírozott és a költségtérítéses képzésre jelentkezők azonos követelmények és feltételek alapján vesznek részt a felvételi eljárásban.

29. § (1) A felsőoktatási intézmények (a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények esetében pedig a közvetlen felügyeletet gyakorló miniszter) által - évente egy alkalommal, legkésőbb augusztus 15. napjáig - közölt adatok alapján az Oktatási Minisztérium minden évben egységes formában - a doktori képzés felvételi tájékoztatójában (a továbbiakban: Tájékoztató) - közzéteszi a doktori iskolák, illetve a doktori iskolákban szervezett képzési programok jegyzékét.

(2) Szükség szerint a Tájékoztató több alkalommal is megjelentethető, ebben az esetben az adatszolgáltatás és a megjelentetés határidejét az Oktatási Minisztérium legalább 30 nappal ezen határidők letelte előtt az Oktatási Közlönyben közzéteszi.

(3) A Tájékoztató tartalmazza:

a) a felvenni tervezett létszámot;

b) a tandíjjal, a költségtérítéssel és a juttatásokkal kapcsolatos információkat;

c) az Ftv. 83. §-ának (3)-(4) bekezdésére is figyelemmel, a felvétel követelményeit, különös tekintettel a felvételi vizsga értékelése, valamint az alkalmazott rangsorolás elvére;

d) a felvételi eljárási díj összegét és az annak befizetésével kapcsolatos információkat;

e) egyéb, az ebben a rendeletben meghatározott, illetve a jelentkezők számára szükséges információkat.

(4) Az egyetem a jelentkező számára biztosítja felvételi szabályzatának megismerhetőségét.

30. § (1) A doktori iskolák a doktori képzésről évente rendszeres és nyilvános tájékoztatást adnak; a felvételi követelményeket évente az egyetemen szokásos módon közzéteszik.

(2) A doktori tanács - az oktatási miniszternek az első évre felvehető államilag finanszírozott doktorandusz hallgatói létszám meghatározásáról, az egyetemek közötti elosztás elveiről, az Országos Doktori és Habilitációs Tanács javaslata alapján és a Felsőoktatási és Tudományos Tanács állásfoglalásának figyelembevételével hozott döntése alapján - évenként állapítja meg a doktori iskolákba felvehető, államilag finanszírozott doktorandusz hallgatók létszámát.

(3) A doktori tanács felvételt elutasító döntése ellen fellebbezéssel lehet élni, ha az jogszabályt vagy intézményi szabályzatot sért. A fellebbezést az elutasító döntés kézhezvételétől számított 8 munkanapon belül kell előterjeszteni. A fellebbezést a felsőoktatási intézmény vezetője bírálja el, a fellebbezés kézhezvételétől számított 15 napon belül. A döntés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

(4) A doktori iskolák a felvett jelentkezők névsorát és eredményeit az egyetemen szokásos módon közzéteszik.

(5) A felvételt nyert doktorandusz hallgatók nyilvántartását az egyetemek vezetik. Az egyetemek a felvételt nyert doktoranduszoknak az Ftv. 2. számú mellékletében felsorolt adatait - az érintett személyek hozzájárulásával, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: adatvédelmi törvény) rendelkezéseinek betartásával - a Doktoranduszok Országos Szövetsége (a továbbiakban: DOSZ) kérésére a DOSZ rendelkezésére bocsáthatják.

(6) A DOSZ az (5) bekezdésben megjelölt adatokat az adatvédelmi törvény rendelkezéseinek betartásával kezeli.

A doktori képzés időtartama

31. § (1) A szervezett képzésben résztvevők tanulmányaikat nappali, esti vagy levelező tagozaton folytathatják.

(2) A szervezett doktori képzésben, a Szabályzatban előírt tanulmányi kötelezettségek teljesítésének és a doktori ösztöndíj folyósításának időtartama három év (36 hónap).

(3) Az egyetem a tanulmányi idő megszakítását legfeljebb három alkalommal, összesen három évre engedélyezheti (évkihagyás). Első alkalommal a kérelmet el kell fogadni. A hallgatói jogviszony szünetelése alatt állami ösztöndíj nem folyósítható.

(4) Évhalasztás, évkihagyás, valamint a tanulmányok más módon történő megszakítása után a képzés folytatására jelentkező doktorandusz a jelen rendelet által meghatározott támogatásokból részesül, és az e rendelet alapján meghatározott tandíjat, illetve költségtérítést köteles fizetni, kivéve, ha a Szabályzat ettől eltérő szabályt állapít meg.

(5) A felvételtől számított 72 hónap elteltével a doktorandusz-hallgatói jogviszony - a hallgatói névsorból való törléssel - megszűnik.

(6) Doktori, illetve mesterképzésben, valamennyi képzési formában a fokozat és az oklevél megszerzésének feltételül előírt munkaidő-ráfordítással járó tanulmányi követelmény teljesítését - a külön jogszabály szerint - tanulmányi pontokban (kreditekben) kell mérni.

(7) Amennyiben a doktorandusz hallgató a honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény 92. §-ának (1) bekezdésében foglalt szolgálati kötelezettségét teljesíti, annak időtartamára hallgatói jogviszonya szünetel.

(8) A doktorandusz hallgató külföldi részképzésben is részt vehet. A részképzésben olyan, a témavezető által jóváhagyott munkaprogram alapján vehet részt a doktorandusz hallgató, amely biztosítja az adott tanulmányi időszak érvényességét az egyetem doktori képzési programjában. A külföldi részképzés időtartama a doktori képzés időtartamába beszámít, a hallgatói jogviszony nem szünetel.

32. § Az egyéni felkészülésre vonatkozó szabályokat a Szabályzatban kell meghatározni.

V. Fejezet

A doktori képzés

A doktori fokozatszerzési eljárás

33. § A doktori fokozatszerzési eljárás megindítását a Szabályzatban előírt módon kell kérelmezni. A fokozatszerzési eljárásra bocsátás feltételeit a Szabályzat tartalmazza.

34. § (1) A doktori értekezést (alkotást, munkát) a kérelem benyújtásával egy időben vagy a kérelem elfogadását követő két éven belül kell benyújtani.

(2) Amennyiben a doktorjelölt az (1) bekezdésben foglaltaknak nem tesz eleget, a kérelem benyújtásától számított két év elteltével a fokozatszerzési eljárást meg kell szüntetni.

35. § (1) A doktori szigorlatot - legfeljebb a kérelem benyújtásától számított két éven belül - nyilvánosan, bizottság előtt kell letenni. A szigorlat részletes szabályait a doktori szabályzat tartalmazza.

(2) A doktori szigorlat értékeléséről - a hagyományok figyelembevételével - a doktori szabályzat rendelkezik. A szigorlat eredményét közvetlenül a szigorlat után ki kell hirdetni.

(3) A doktori szigorlatról jegyzőkönyvet kell felvenni.

36. § (1) A doktori értekezést (alkotást, munkát) bírálóbizottság elnökből, két hivatalos bírálóból és további kettő-négy tagból áll. A bizottság tagja csak az lehet, aki tudományos fokozattal rendelkezik. A doktorjelölt témavezetője nem lehet a bizottság tagja.

(2) A doktori védésre csak a doktori szigorlat után kerülhet sor.

(3) A két hivatalos bíráló, a doktori tanács felkérése, az értekezés (alkotás, munka) benyújtásától számított, az egyetem szabályzatában meghatározott szorgalmi időszakra eső három hónapon belül, írásos bírálatot készít az értekezésről (alkotásról, munkáról), és nyilatkozik, hogy javasolja-e annak kitűzését nyilvános védésre. Ha az egyik bíráló javaslata nemleges, a doktori tanács egy további, harmadik bírálót is felkér.

(4) Az értekezést (alkotást, munkát), a két támogató javaslat beérkezésétől számított szorgalmi időszakra eső három hónapon belül nyilvános vitára kell bocsátani. A doktorjelölt a bírálatokat előzetesen kézhez kapja, és azokra a védés előtt írásban, a védés során a nyilvános vitában szóban válaszol.

(5) A doktorjelölt a nyilvános vita keretében ismerteti értekezésének (alkotásának, munkájának) téziseit, majd a bírálók, a bizottsági tagok és a jelenlévők észrevételeire, kérdéseire válaszol.

(6) A vita lezárása után a bizottság zárt ülésen, titkos szavazással dönt az értekezés elfogadásáról. Az elnök ezután az eredményt nyilvánosan kihirdeti. A bizottsági értékelés módját a doktori szabályzat határozza meg.

(7) A védésről és a bizottság döntéséről jegyzőkönyvet kell felvenni.

(8) Az egyetem, a doktorjelölt kérelmére, igazolást ad a doktori szigorlat és védés eredményéről.

37. § (1) Sikertelen védés esetén új eljárás leghamarabb a sikertelen védéstől számított két év elteltével, ugyanazon doktori témában legfeljebb egy alkalommal kezdeményezhető.

(2) A sikeres és sikertelen védésekről - az (1) bekezdésre és az Ftv. 94. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre figyelemmel - az egyetem nyilvántartást vezet.

38. § (1) A mesterképzést folytató egyetemek által odaítélhető mesterfokozat megszerzésére irányuló eljárásra e rendelet rendelkezéseit az alábbi (2)-(3) bekezdésekben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A mesterképzés és a mesterfokozat megszerzése szakonként megállapított követelményekhez igazodó egyéni munkaprogramok alapján történik.

(3) A felvételi, a szigorlati és a bírálóbizottságokba, legalább egyharmad részben, az egyetemmel közalkalmazotti, illetőleg munkaviszonyban nem álló, kiemelkedő művész személyiségeket kell felkérni.

A doktori fokozat

39. § A doktori (mester) fokozatot (és ezzel a tudományterületet és/vagy tudományágat is megjelölő oklevelet) a doktori tanács ítéli oda, erről oklevelet állít ki, és döntéséről értesíti a MAB-ot. A határozatot az egyetem doktori anyakönyvében rögzíti.

40. § (1) A doktori tézisek magyar és angol (esetlegesen más, az adott tudományág sajátosságainak megfelelő) nyelven történő nyilvántartásáról, illetve nyilvánosságra hozataláról az egyetem és az Oktatási Minisztérium gondoskodik.

(2) A doktori téziseket, magyar és angol (esetlegesen más, az adott tudományág sajátosságainak megfelelő) nyelven, elektronikus formában, mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni.

(3) A doktorjelölt, a Szabályzat rendelkezései szerint, gondoskodik a doktori tézisek magyar és angol (esetleg más, az adott tudományág sajátosságainak megfelelő) nyelven, elektronikus formában történő elkészítéséről.

(4) Az egyetem a sikeres doktori védést követő hat hónapon belül bocsátja az Oktatási Minisztérium rendelkezésére az elektronikus formában készült doktori téziseket.

(5) A minisztérium gondoskodik a doktori tézisek saját honlapján történő megjelenítéséről.

41. § (1) A doktori értekezés nyilvántartásáról, illetve nyilvánosságra hozataláról az egyetem gondoskodik.

(2) A doktori értekezés egy példányát a doktori fokozatot odaítélő egyetem központi könyvtárában, katalogizálva kell elhelyezni. A doktori értekezés mindenki számára nyilvános.

(3) A doktori értekezést elektronikus formában is mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni. A doktorjelölt, a Szabályzat rendelkezései szerint, gondoskodik a doktori értekezés elektronikus formában történő elkészítéséről.

(4) Az egyetem a sikeres doktori védést követően bocsátja az Oktatási Minisztérium rendelkezésére az elektronikus formában készült doktori értekezést.

(5) A minisztérium gondoskodik az értekezés saját honlapján történő megjelenítéséről.

VI. Fejezet

A doktoranduszok országos érdekképviselése

42. § (1) Az egyetemek doktori képzésben részt vevő hallgatóinak képviselőjét a DOSZ látja el. A testület a doktoranduszok sajátos - kutatói és oktatói feladatokból fakadó - helyzetét érintő kérdésekben véleményt nyilváníthat, illetve javaslatot tehet a felsőoktatást irányító közigazgatási és egyéb szervek részére.

(2) A DOSZ a felsőoktatási intézmények doktori képzésben részt vevő hallgatóiból álló, önkéntes alapon szerveződő testület, amely - az egyesületszerű 1989. évi II. törvény alapján - önmaga határozza meg szervezeti és működési szabályzatát. A szervezeti és működési szabályzatnak - az Ftv. 67/A. § (1)-(5) bekezdéseire figyelemmel - rendelkeznie kell a Doktoranduszok Országos Képviselése (DOK) megválasztásának rendjéről.

(3) Az Oktatási Minisztérium a költségvetésében, a DOSZ működésének pénzügyi fedezetéhez, éves működési terv alapján, a doktorandusz ösztöndíjak éves országos keretösszege legfeljebb 1%-ának megfelelő hozzájárulást biztosít.

VII. Fejezet

Átmeneti és záró rendelkezések

43. § A doktori iskolákat vagy az akkreditált doktori programokra alapozva, azok átalakításával lehet szervezni vagy új doktori iskolaként kell megalakítani és akkreditáltatni. A doktori iskolák akkreditációs eljárásának részletes szabályait a MAB dolgozza ki, és az Oktatási Közlönyben és az Akkreditációs Értesítőben közzéteszi.

44. § (1) E rendelet - az 5. §-ának (1) bekezdése, a 8. §-ának (4) bekezdése, a

27. §-ának d) pontja, a 28. §-ának (2) bekezdése és a 31. §-ának (6) bekezdése kivételével - a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.
- (2) E rendelet 5. §-ának (1) bekezdése és 8. §-ának (4) bekezdése 2003. január 1. napján, a 27. §-ának d) pontja és 28. §-ának (2) bekezdése 2004. január 1. napján lép hatályba.
- (3) E rendelet 31. §-ának (6) bekezdése 2004. szeptember 1. napján lép hatályba.
- (4) A doktori ösztöndíj havi összege 2001-ben 51 000 forint, 2002-ben 55 000 forint.
- (5) A (4) bekezdésben foglalt rendelkezés 2001. január 1-jétől hatályos.
- (6) E rendelet 41. §-ának (3)-(5) bekezdéseiben meghatározott, a doktori értekezések bemutatását szolgáló, elektronikus nyilvántartási rendszert 2003. január 1-jéig létre kell hozni.
- (7) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a doktori képzés, a doktori fokozat odaítélésének eljárási szabályairól, valamint a képzésben résztvevők egyes jogairól és kötelezettségeiről, az általuk fizetendő díjakról és térítésekről szóló 14/1997. (I. 30.) Korm. rendelet, valamint a 14/1997. (I. 30.) Korm. rendelet módosításáról szóló 141/1998. (VIII. 25.) Korm. rendelet és 264/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet.
45. § (1) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az egyetemi és főiskolai hallgatók részére nyújtható támogatásokról és az általuk fizetendő díjakról és térítésekről szóló 144/1996. (IX. 17.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése a) pontjának "a 7-8. § kivételével" szövegrésze, valamint a 7. § (1) bekezdésének "továbbá állami ösztöndíjban részesülő doktori képzésben részt vevő nappali tagozatos hallgatók" szövegrésze és 8. §-ának "valamint az állami ösztöndíjban részesülő doktori képzésben részt vevő nappali tagozatos" szövegrésze.
- (2) Az egyetemek, a rendelet hatálybalépését követő 60 napon belül, kötelesek doktori szabályzatukat e rendeletnek megfelelően módosítani, illetve kiegészíteni.
- (3) Az e rendelet hatálybalépésekor érvényes doktori szabályzatoknak az e rendelet rendelkezéseivel ellentétes szabályai hatályukat veszítik.

Melléklet az 51/2001. (IV. 3.) Korm. rendelethez

A doktori és mesterképzésben, az állami ösztöndíjas doktoranduszok képzési normatívája:

- a) a bölcsészettudományok, a hittudomány és a társadalomtudományok tudományterületén: 280 E Ft/fő/év;
- b) az agrártudományok, a műszaki tudományok, az orvostudományok, a természettudományok tudományterületén és a művészetek területén: 560 E Ft/fő/év.